

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ἑπισημοῦ τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχόν ἐν τῇ χώρᾳ ἡμῶν ὑπηρεσίας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμένου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀνάγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΑΡΟΜΗΣ ΔΙ' ἘΝ ἜΤΟΣ
Ἑσωτερικὸν δραχ. 7.—Ἐξωτερικὸν φρ. χρ. 8
Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς
καὶ εἶνε προκληρωτικαὶ δι' ἓν ἔτος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ
Ἐν Ἑλλάδι λεπ. 15.—Ἐν τῷ Ἐξωτ. φρ. χρ. 0.15
ΓΡΑΦΕΙΟΝ ἐν Ἀθήναις
Ὁδὸς Πατησίων, ἀριθ. 11 Β, παρὰ τὰ Χαυτεῖα

Περίοδος Β'.—τόμ. 10^{ος}

Ἐν Ἀθήναις, 26 Ἀπριλίου 1903

Ἔτος 25^{ον}—Ἀριθ. 17

Ο ΓΥΡΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

[ΜΥΘΙΟΤΟΡΗΜΑΤΑΚΙ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ
ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

Ὁ μπαμπᾶς καὶ ἡ μαμὰ τῆς δεσποινίδος Κικῆς ἀναγκάσθησαν νὰ χωρῆσουν ἐξαφνα εἰς τὰς Ἀθήνας. Ἄφησαν λοιπὸν τὴν δεσποινίδα Κικὴν καὶ τοὺς κυρίους Γιαννάκην καὶ Μπέμπην, — τοὺς δύο ἐξοδέλφους τῆς ποῦ δὲν εἶχαν γονεῖς, — μετὰ τὴν μίς Δώραν, τὴν ἀγγλίδα διδασκάλισσαν, καὶ μετὰ τὴν γρηὰ Παγώναν, τὴν μαγειρίσσαν, εἰς τὸ ὠραῖον ἐξοχικὸν σπιτάκι ποῦ περνοῦν πάντα τὸ καλοκαίρι τῶν.

Στὴν ἀρχὴ δὲν τα ἐπῆραν ἀσχημα. Ἐπειτα ὁμως ἡ μίς Δώρα ἀρρώστησε καὶ ἔπεσε στὸ κρεβάτι. Τὰ παιδιὰ, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν πιά μαθήματα, περνοῦν τὴν ἡμέραν τῶν ὅλην μετὰ παιγνίδια, μετὰ περιπάτους εἰς τὸ ἐάσος καὶ μετὰ διάβασμα.

Ὁ κύριος Γιαννάκης, ποῦ ὄνειροπολεῖ νὰ γίνῃ ναυτικός, ἐδιάβασε τὴν «Περὶ Ἡγήσειν τῆς Γῆς», καὶ ἡ δεσποινίς Κικὴ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ροβινσώωνος Κρούσου. Τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν τα ἐνόησαν καλά, διότι δὲν εἶνε βιβλία ἀκριβῶς διὰ τὴν ἡλικίαν τῶν (ἡ δεσποινίς Κικὴ εἶνε μόλις ἑπτὰ ἔτη καὶ ὁ κύριος Γιαννάκης μόλις ὀκτὼ χρόνων.) Τὰ μυαλά τῶν λοιπὸν ἐπῆραν ἀέρα. Δι' ἄλλο δὲ ὁμιλοῦν τώρα, παρὰ διὰ ταξείδια, καὶ ἄλλο δὲν ὄνειροπολοῦν, παρὰ ἔρημα νησιά. Ἀκόμη καὶ τοῦ κυρίου Μπέμπην, — ἂν καὶ αὐτὸς εἶνε μόλις τεσσάρων χρόνων, καὶ ἔχει χαρακτῆρα ἡσυχον, εἰρηλικόν, — τοῦ ἐσήκωσαν τὰ μυαλά αἱ συνομιλίας τοῦ κυρίου Γιαννάκη καὶ τῆς δεσποινίδος Κικῆς, ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν χάνει οὔτε λέξιν!

— ὦ, τί εὐτυχεῖς ποῦ εἶνε οἱ περιηγηταὶ! φωνάζει κάθε τόσο ἡ δεσποινίς Κικὴ.
— Μὰ σὺ ἐταξείδευες μιὰ φορὰ, λέγει ὁ Γιαννάκης.
— ὦ, ἀπαντᾷ ἡ Κικὴ τότε ἡμῶν

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

Ἡ συνομιλία ποῦ ἄρχισεν εἰς τὸ σαλόνι, ἐξακολούθησεν εἰς τὸν κήπον. Οἱ ἄνθρωποι, ποῦ ἀγαποῦν τόσο πολὺ τὰ ταξείδια, δὲν μένουσιν πολλὴν ὥραν εἰς τὸ ἴδιον μέρος...

« ὦ τί εὐτυχεῖς ποῦ εἶνε οἱ περιηγηταὶ ! »

πολὺ μικρῇ. Πάει πιά αὐτὸ, πέρασε, δὲν λογαριάζεται.

— Ἄν ἡμῶν ὀλιωδιόλου μεγάλος, λέγει ὁ Γιαννάκης, θὰ πῆγαίνα παντοῦ.

— Κ' ἐγὼ, λέγει ὁ κύριος Μπέμπης, γιὰ νὰ τρώγω ζαχαροκάλαμα!

Εἰς τὸν κήπον, ὁ Παυλῆς, τὸ παιδί τοῦ κηπουροῦ, διηγεῖται ὅτι ἐταξείδευσε μιὰ φορὰ στὸ ποτάμι καὶ ἐπροχώρησε πολὺ μακρὰ, μετὰ τὸν κύριον Ἀντώνη τὸν ψαρά. Ἐκεῖ εἶδε πολὺ περισσότερα πράγματα. Φαίνεται, λέγει, ὅτι τὸ ποτάμι εἶνε πολὺ μακρὸν...

Ο κύριος Αντώνης μάλιστα του είπεν, ότι αν έπροχωρούσαν ακόμη, στο τέλος θα εύρισκαν τή θάλασσα.

Μα όλα τα ποτάμια τελειώνουν στη θάλασσα, είπεν η δεσποινίς Κική. Αυτό το λέγει η Γεωγραφία. Πρέπει λοιπόν να είναι μεγάλα, γιατί η θάλασσα είναι πολύ μακρύτερα.

Οχι και τόσο, είπεν ο Γιαννάκης.

Η διήγησις του Παυλή έκαμε την δεσποινίδα Κικήν πολύ σκεπτικήν, και έξάναψεν υπερβολικά την φαντασίαν του κυρίου Γιαννάκη.

Αχ! άς είχαμε ένα πλοίο να

Ο Παυλής διηγείται.

ταξειδεύωμε! είπεν η δεσποινίς Κική. Θα μπορούσαμε, ποιος ξέρει, να ανακαλύψουμε το νησί του Ροβινσώνας. Κόμμα να χαθή τέτοιο νησί! Ένα νησί που είχαν απ' όλα μέσα!

Μπορούσε να κάναμε ακόμη μεγαλύτερες ανακαλύψεις, εάν το Χριστοφόρο Κολόμβο, είπεν ο κύριος Γιαννάκης.

Αχ, Γιαννάκη, είπεν η δεσποινίς Κική. γιατί να μην είσαι πιο μεγάλος; γιατί να μην είσαι πλοίαρχος; γιατί να μην ξεύρης να κωπηλατής;

Πώς; ξεύρω, είπεν ο Γιαννάκης. μια φορά έκωπηλάτησα.

Τότε η δεσποινίς Κική έπηρε τον Γιαννάκη κατά μέρος και του ανέκλειωσε τα σχέδιά της.

Ο Γιαννάκης έμεινε κατενθουσιασμένος.

Αφού ο θεός και η θεία λείπουν, αφού η Μίς είναι άρρωστη, κ' εμείς, εκεί που δεν θα κάναμε τίποτα... άς ταξειδεύουμε!

Μα ο Μπέμπης, είπεν η δεσποινίς Κική, είναι πολύ μικρός.

Οχι, είπεν ο Μπέμπης. Και ο Μπέμπης είναι μεγάλος. Και ο Μπέμπης θέλει να ταξειδέψη στη θάλασσα.

Απεφασίσθη: θα πάρουν μαζί των και τον Μπέμπην.

(Έπεται συνέχεια)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΕΙΑ

Β.

Και η Άννα επίσης έρωτα. Οχι όμως την διδασκάλισαν, επειδή γνωρίζει ότι αι έρωτήσεις της θα έλαμβανον πολύ κακήν ύποδοχήν. Έρωτα τας φίλας της, τας συμμαθητρίδας της, τότε την μίαν, τότε την άλλην, επιτέλους την πρώτην που θα εφάνετο πρόθυμη να την άκουση και να της άποκριθῆ.

Και τί είδους είνε αι έρωτήσεις της Άννας; Ίδού:

Δέν μου λές, Γεωργία, αλήθεια ή μαμά σου θα σου κάμω ένα ωραίο φόρεμα; Μοῦ το είπε κάποιος.

Έπειτα είνε άλληνη:

Νά σε πῶ, Άγγελικοῦλα! έχω κάτι να σ' έρωτήσω. Τί έγύρευαν εκείνες οι καλόφορεμένες κυρίες, με τα μεταξωτά, που τις είδα χθές να έμβαίνουν είνε το σπίτι σας;

Έπειτα είνε τρίτην:

Άγλαία, ψι!... δυο λογάκια σε παρακαλώ. Μήπως ξεύρεις τί έπαθεν η ψυχοκόρη της κυρά-Καλλιόπης, της γειτόνισσάς σου; Μοῦ είπαν πως την άκουσαν από το δρόμο να κλαίη.

Και τί σε μέλει σένα, αδιάκριτη περιέργη, αν έκλαιεν η ψυχοκόρη της κυρά-Καλλιόπης, ή αν δύο κυρίες με μεταξωτά φορέματα, έμύησαν είνε το σπίτι της Άγγελικοῦλας, ή αν η μητέρα της Γεωργίας της ύπεσχέθη ένα ωραιον φόρεμα; Τι σε μέλει; Έχεις να κάμης τίποτε σῶ; Οχι βέβαια. Τότε λοιπόν διατί να θέλεις να μάθης; Διατί έρωτῆς δια πράγματα, τα οποία δεν σ' ενδιαφέρουν; Κότταζε τας ιδιόκας σου υποθέσεις, και άφινε ήσυχούς τους άλλους να φροντίζουν δια τας ιδιόκας των.

Η κακή περιέργεια της Άννας δεν περιορίζεται μόνον είνε έρωτήσεις. Πολύ λάκεις συνέλαβαν την επικίνδυνην αυτήν μικράν να ώ τ α κ ο υ σ τ ῆ, να κρυφακούη όπισω από τας θύρας, δια να πάρη καμμίαν λέξιν από την συνομίλιαν, ή όποια είνετο μέσα είνε το κλειστόν δωμάτιον!

Την συνέλαβαν να ψηλόβνη, δηλαδή να σηκώνεται είνε τες μύτες των ποδιών, και να κυττάζη από την κλει-

δαρότρυπαν, δια να ιδῆ τί συνέβαινε μέσα είνε το κλειστόν δωμάτιον!

Την συνέλαβαν, — αυτό καταντῶ άπιστευτόν, και όμως — την συνέλαβαν ναποσφραγίζη ξένην έπιστολήν δια να γωνώση το περιεχόμενον!

Ο πατέρας της κατέφρασεν ακριβώς την στιγμην εκείνην, και η Άννα... αλλά καθείς φαντάζεται τί συνέβη.

Ω Θεέ μου! Θεέ μου! φύλαττε μας από το τρομερόν παιδίον, το όποιον θέλει να μανθάνη τα μυστικά των άλλων. Είνε η μαστίχη της οικογενείας και πολύ λάκεις δλης της γειτονεϊας.

Πόσον είνε κακή και άγενής αυτή η περιέργεια, και ποία διαφορά από την άλλην περιέργειαν, την καλήν, την ευγενή, την όποϊαν έχει η Μαρία. Ποία διαφορά μεταξύ Μαρίας και Άννας!...

ΠΕΤΡΟΣ ΠΥΡΓΟΤΟΣ

ΑΙΜΙΛΙΑ ΧΩΒ

[ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΝ ΜΥΘΙΟΤΗΜΑ]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ' (Συνέχεια)

Έντούτοις τα χρηματικά ζητήματα άπησγόλουν είπερ ποτε την κυρίαν Χωβ. Μίαν ήμέραν η έγγονή της έβγαλεν άποτόμως τας χείρας της από ταυτιά της, καθώς την ήκουσε να λέγη προς τον σύζυγον της:

Θα γίνη ανάγκη να υπάγης είνε την Βοστώνην δι' εκείνην την υποθεσιν, είδεμῆ θα ζημιωθώμε!

Ο παππούς να υπάγη είνε την Βοστώνην! άνέκραξεν η Αιμιλία! δεν όμιλείτε σοβαρά, γιατιά! με τέτοιο κρυό και με τους ρευματισμούς του!

Δυστυχώς δεν μπορώ να τους άρίσω στο σπίτι! είπεν ο κ. Χωβ, μειδών δια την συγκίνησιν της έγγονης του, ενώ η σύζυγός του εξηκολούθει ως να μην ήκουσε τίποτε:

Σου παρουσιάζεται μια καλή ευκαιρία δια την έρχομένην Δευτέραν' επωφελήσου. Ο κύριος Βίλλαρ, ο έμπορος, πηγαίνει είνε την Καμβρίγδην δι' εργασίας του, κ' εκεί ακριβώς θα εύρης τον υιον σου Στέφανον, ο όποιος θα σε συνοδεύση είνε την Βοστώνην. Το πράγμα έρχεται στην ώρα του, γιατί δεν θα είχα ήσυχία, αν δεν επήγαγεν ένας άνθρωπος να φροντίση.

Ω Θεέ μου, έσυλλογίσθη η Αιμιλία! έτελείωσε το ζήτημα, ο παππούς θα φύγη την Δευτέραν. Μην πάθη τίποτε; Δεν είνε φρόνιμον, στην ηλικία του, να ταξειδεύση με τέτοιο χειμώνα. Άς πάνε στο καλό και αι υποθέσεις και τα χρήματα!

Και είχεν ύφος τόσο περιλυτον, ώστε ο παππός της την έπηρεν είνε τα γό-

νάτα του, ως μικρόν παιδί, δια να την κατηγορήση.

Μην κλαῖς, μικρή μου, της είπε. δέν είμαι τόσο τρελός να σγίσω τόσα βουνα και θάλασσες, αφού είμαι 'στο σπίτι μου τόσο καλά. Η γιατιά άσαι-εύεται.

Η Αιμιλία έκίνησε την κεφαλήν δυσπίστως' ήξευραν αυτή εκ παύρας την έπιμόνην της κυρίας Χωβ. Και δεν ήπατήθη την ακόλουθον Δευτέραν, ο πλοίαρχος έπρογευμάτισε βιαστικός είνε τας εξ το πρωί και ήτοιμάσθη ναναχωρήση μετά του κυρίου Βίλλαρ, δια του λεωφορείου, το όποιον μετέβαινεν είνε Πωνωσάκ. Από εκεί θα επήγαγεν σιδηροδρομικώς είνε Καμβρίγδην, κ' εκείθεν είνε Βοστώνην. Και ο καλός άνθρωπος ήτο πεπεισμένος, ότι ανεχώρει όλωςδιδόλου εκουσίως.

Δέν ήξεύρω αν κάμω καλά που άφινω την γιατιάν σου μονάχην, είπεν είνε την έγγονήν του, αναβαίνων είνε το λεωφορείον! δέν μου εφάνη πολύ καλά σήμερα το πρωί. Πρόσεχέ την πολύ, Αιμιλία.

Ναί, παππού! αλλά και σεις να προσέχετε καλά. Να μην κουρασθήτε, να μην κρωάσετε, να μην άρρωστήσετε. Δεν θα έχετε κανένα να σας κυττάζη εκεί-πέρα. Αχ! δέν μάρσσει καθόλου που σας βλέπω να φεύγετε έτσι!

Η άμαζα εξέκίνησεν.

Άντιο, Μιλίτσα!

Στο καλό, παππού!

Μετ' όλίγας στιγμάς δέν ήκούετο ούτε ο κρότος των τροχών.

Δέν βλέπω την ώρα ποτε να γυρίση! είπε καθ' έαυτήν η Αιμιλία, κ' επίστρεψεν είνε την τραπεζαρίαν στενά-ζουσα.

Η κυρία Χωβ εκάθητο πλησίον της φωτιῆς, στηρίζουσα την κεφαλήν δια της χειρός.

Σας πονούν τα δόντια, γιατιά;

Την ήρωτησεν η Αιμιλία.

Και τί δέν μου πονεί, παιδί μου!

Πρέπει να πέσετε στο κρεβάτι.

Εγώ στο κρεβάτι, για τόσο μικρό πράγμα! δέν υπάρχει κίνδυνος.

Θέλετε να φωνάξω το γιατρό;

Τί να κάμη; Οι γιατροί δέν ξέρουν άλλο, παρά να τραβούν χρήματα.

Ο Πρεσκώττ πέρνει τρία φράγκα για να σου βγάλη ένα δόντι... μικρό, μεγάλο, του είνε αδιάφορον, δέν κάμνει διάκρισιν. Προτιμώ να υποφέρω όλίγον' αύριο θα περάση.

Η Αιμιλία έσιώπησε κατ' ανάγκην. Άλλά την επαύριον, η κυρία Χωβ υπεχρεώθη να μείνη είνε το κρεβάτι. Τη ήτο αδύνατον να κινηθῆ, μεθ' όλας της τας προσπαθείας.

Νομίζω ότι πρέπει να με ιδῆ ένας γιατρός, είπε τέλος προς την Αιμιλιάν!

άλλά δέν θέλω τον Πρεσκώττ' έρχεται πάρα πολύ συχνά, και άμα γίνης καλά, σου στέλνει κάτι φουσκωμένους λογαριασμούς, που είνε να τραβῆς τα κελλά σου... Οχι, δέν τον θέλω για όλο τον κόσμο! Γράψε δυο λέξεις στο γιατρό Ρίθκουτ, που μένει στο Πωνωσάκ. Χρεωστῆ κάτι χρήματα είνε τον παππού σου, τουλάχιστον προ δύο μηνών' έτσι έξοφλοῦμεν εύκολώτερα.

Να γράψη δυο λέξεις είνε τον ιατρόν, πολύ καλά... αλλά με ποῖον να στείλη την έπιστολήν; Το πρωϊόν λεωφορείον είχε περάση προ πολλού.

Τί δυστυχία να μην είνε εδώ ο Κάρολος! έγραψεν η Αιμιλία είνε την πλάκ της κυρίας Φάγγ' δέν ξεύρω πως να μηνύσω του γιατροῦ, και η γιατιά πηγαίνει δυο χειρότερα, μολοντί δέν θέλει να το όμολογήση.

Πηγαίνετε να παρακαλέσετε τον Όζεμ Πάξ να σας κάμη την χάριν να υπάγη είνε το Πωνωσάκ, έγραψεν η κυρία Φάγγ. Είμαι βεβία ότι θα το κάμη εύχαριστως.

Ο κύριος Πάξ δέν είχε πολύ πνεῦμα άλλ' είχε καλήν καρδιάν, και μόλις έμαθεν ότι η γειτόνισσά του είνε άρρωστη, έσίλλωζε το άλογόν του κ' έσπευσε ναναχωρήση δια το Πωνωσάκ, μολοντί του εφάνετο παράξενον να μη θέλη η κυρία Χωβ τον ιατρόν Πρεσκώττ.

Όπωσδήποτε, είπε, δέν πρέπει ναπαρη κανείς πολύ, διότι οι άσθενείς έχουν ιδιοτροπίας και αντίπαθείας άνεξηγήτους' αλλά τί πρέπει να κάμη, αν ο ιατρός Ρίθκουτ δέν είνεμπορη να έλθη σήμερα;

Να μου στείλετε ένα τηλεγράφημα, άπεκρίθη η Αιμιλία, και τότε θα φωνάξω τον ιατρόν Πρεσκώττ.

Τηλεγράφημα, επανέλαβεν ο Όζεμ Πάξ' ά, λαμπρά έφευρεσις, προπάντων όταν είνε κανένας άρρωστος! Έως τώρα δέν μου εδόθη ευκαιρία να κάμη χρήση του τηλεγράφου, άλλ' αδιάφορον.

Αν ο κύριος Ρίθκουτ δέν είνεμπορη να έλθη άμέσως, θα υπάγω είνε το τηλεγραφείον και θα σας ειδοποιήσω, πριν φύγω μάλιστα από το Πωνωσάκ.

Εύχαριστώ πολύ, κυρία Πάξ.

Παρήλθε μία ώρα, δύο ώραι, και οι πόνοι της κυρίας Χωβ δέν έπικυαν. Μα δέν θα έλθη λοιπόν αυτός ο ιατρός;... Έπιτέλους επρουσιάζθη είνε την οικίαν κ' εζήτησε την Αιμιλιάν η μικρά Σωσάνη Γκλιθίδης αδελφή της τηλεγραφητρίδας Νάνσης Γκλιθίδης και της γνωστής μας Ξένης.

Έχετε ένα τηλεγράφημα, τη είπε το κοράσιον. Η Νάνση είπεν, ότι ο κύριος Πάξ δέν θα ήξευρε το τιμολόγιον του τηλεγραφείου, γιατί έδωσε τόσας λέξεις, ώστε το τηλεγράφημά του στοιχίζει έξη φράγκα.

Τί ακριβά! άνέκραξεν η Αιμιλία, σγίζουσα βιαστική τον φάκελλον' μου φαίνεται ότι δυο λέξεις θα έσθαναν. Μ' αυτό δέν είνε τηλεγράφημα! αυτό είνε έπιστολή!

Και άνέγνωσε δυνατά την άρχην: «Ο ιατρός Ρίθκουτ άπέθανε, κατά προυπέσιαν δέν δύναται να έλθη να επικεφθῆ την μάμμην σας...»

Τί βλάξ, Θεέ μου! άνέκραξεν η Αιμιλία. Αφού άπέθανεν, έννοείται ότι δέν είνεμπορη να έλθη. Να ιδούμε παρακάτω:

«Ο θανάτος του επήλθεν αϊφνίδιος' αλλά προ καιρού έπασχεν από νόσημα των αναπνευστικών οργάνων, προφανώς χαρακτῆρος νευροπαθολογικου.»

Καλέ αυτός είνε τρελός, Σωσάν μου!

Άφινει ο δυστυχής χήραν και τρία τέκνα, άπαρηγόρητα. Η κηδεία του θα γίνη αύριον. Ανάγκη άπόλυτος, κατ' έμέ, να καλέσετε τον ιατρόν Πρεσκώττ. Η Σωσάνη είνεμπορη να περάτη από το σπίτι του, αφού σας φέρη το παρόν. Διατελώ έλος πρόθυμος. Όζεμ Πάξ.»

Αφού έγέλασε με την καρδιάν της, η Αιμιλία έστρεψε να εύρη το πουγγί της, δια να πληρώση τα τηλεγραφικά τέλη. Έξ φράγκα δι' έν τηλεγράφημα, το όποιον δέν έκπερε να τη στοιχίση περισσώτερον από πενήντα λεπτά, ήτο σκληρόν. Το βελάντιόν της άλλως τε ήτο τόσο ισχυρόν, και τσακίς ήναγκάζετο να στερηθῆ πράγματα, των οποίων είχεν ανάγκην! Άλλ' ούτε καν έπέρασεν από τον νοῦν της να ζητήση την έξοφλησιν αυτού του χρέους από την μάμμην της. Η κυρία Χωβ θα επροτιμούσε χιλιάκις ναποθάνη από τους πόνους, χωρίς ιατρόν, παρά να έξοδεύση «άνωρελώς» έξ φράγκα.

Ο ιατρός Πρεσκώττ δέν εβράδυε να έλθη. Η Αιμιλία άνυπομονούσε νακούση την διάγνωσίν του' αλλά δέν την είπεν ένώπιον της άσθενούς.

Είνε σοβαρά η άσθενεία της, γιατρέ; τον ήρωτησεν, όταν εξήλθεν από το δωμάτιον.

Δέν ήξεύρω ακόμη, παιδί μου' και ποίος θα την νοσηλεύση;

Εγώ.

Σῶ;

Ο ιατρός ύψωσε τους ώμους. Δι' αυτόν, η Αιμιλία δέν ήτο παρά κόρη με πολύ καλās διαθέσεις, άλλ' άνίκανος να προσφέρη εκδουλεύσεις σοβαράς.

Εγώ και η κυρία Φάγγ, υπέλαβεν η Αιμιλία.

Ένα παιδί και μια κωφόλαλη! έπιθύρουν ο ιατρός' ωραία θα νοσηλευθῆ! Θα σας στείλω μίαν νοσοκόμαν.

Η γιατιά, γιατρέ μου, δέν θα

θελήσει ποτέ... κοστίζει πολύ άκρι-
δα ή νοσοκόμος... Να τηλεγραφήσω
στον παππού να επιστρέψη;

— Περίμενε ακόμη όλίγον. Πρέπει
πρώτα να ιδούμε τι θαπογίνη. Άδριον
θα έπανελθω. Έντωμεταξύ πρόσεξε να
γίνη τακτικά ό,τι παρήγγειλα.

— Μάλιστα, γιατρέ' αλλά σάς παρα-
καλώ πολύ να μη μας αναγκάσετε να
πάρωμεν νοσοκόμοι' ή γιαγιά είχε πο-
λύ, μα πολύ οί κ ο ν ό μ ο ς, και θα
υπέφερε πολύ αν έβλεπεν εδω ξένην...

— Καλά, καλά, αδριον βλέπουμε.
Και άπερχόμενος ό ιατρός έσυλλο-
γίσθη: «Τί καλό, τί γενναίο κορίτσι!
Να ιδούμε τώρα θα έχη και σταθερότητα
ανάλογον με την γενναιότητά της;
Συνήθως αι ώραιαι αύται άποφάσεις δεν
διαρκούν πολύ...»

[“Έπειτα συνέχεια”] ΚΙΜΩΝ ΔΑΚΙΔΗΣ

ΑΛΟΓΟΠΑΙΓΝΙΑ ΤΟΥ ΑΝΑΝΙΑ

16

Τα αντίδοτα

Αντίδοτον λέγεται εις την Ιατρι-
κήν μου, κάθε πράγμα στερεόν, ύγρόν
ή αέριον, τδ όποιον διδεται εις τόν ασθε-
νή, διά να εξουδετερώση την ενέργειαν
άλλου πράγματος, τδ όποιον κατέπιεν
έκουσίως ή ακουσίως.

Αυτό καθ' έαυτδ τδ αντίδοτον είμ-
πορεί να είναι βλαβερόν. Μόνον ή πα-
ρουσία του άλλου πράγματος εις τόν
στόμαχον του ασθενούς, τδ κάμνει ώφέ-
λιμον. Παραδείγματος χάριν, ένθυμη-
θήτε την ιστορίαν του στυποχάρτου,
(Αλογοπαίγνιον αριθ. 5.) Να κατα-
πιή κανείς στυποχάρτον εις τὰ καλά
καθούμενα, θα βλοφηή αναμφιβδλως.
Όταν όμως έχει καταπιή τδ καλαμάρι;
έ, τότε τδ πράγμα αλλάζει.

Άλλο παράδειγμα: Όσοι ζωγραφί-
ζουν, εξεθδουν ότι τδ χρώμα τδ λεγο-
μενον «κυανούν της Πρωσίας», αναγι-
γνόμενον με τδ «καρμίνιον», παράγει
χρώμα «ιδδες». Τδ κυανούν της Πρω-
σίας είναι δηλητήριον εξύτατον' τδ ιδ-
δες είναι σχεδόν άδλαβές. Υποθέσατε
τώρα ότι ένα παιδάκι καταπίνει ένα σω-
ληνάριον με κυανούν της Πρωσίας. Τί
θα κάμτε; Θα τδ δείρατε; θα τδ μαλώ-
σετε; θα τδ συμβουλευείτε; θα τδ
δώσετε έμετικόν; Δέν σας συμβουλεύω
διότι έως να τα σκεφθήτε αυτά, τδ παι-
διον θα έχη άποθάνη. Διά να μη συμ-
βή αυτό, αναγκάστε τδ εύθδς να κατα-
πιή ένα σωληνάριον καρμίνιον. Άμέ-
σως τδ έντος του στομάχου του κυανούν
της Πρωσίας θα γίνη ιδδες, και τδ
παιδάκι θα σωθή.

Βλέπετε λοιπόν ότι υπάρχουν και
περιστάσεις, κατά τας οποίας αντί ιατρού,
πρέπει να προσκαλούμεν ζωγράφον.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝΤΩΝ
ΒΙΣ ΤΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΑΛΑΣΕΩΣ

ΣΤΑΜΑΤΙΟΣ Γ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ

Βραβευθείς

υπό τδ ψευδώνυμον Κετρελί, εις τόν Μικρόν
Διαγωνισμόν Ζωγραφικής

[“Ιδε Διάπλαση τού 1902, σελ. 209.”]

ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ' (Συνέχεια)

Έπειδή ό Άνδρικός, με την συνήθη
του προθυμίαν, είχαν εύρη τρόπον να του
προσφέρη διαφόρους μικράς υπηρεσίας,
ό ιατρός τόν είχε συμπάθηση. Τόν έφώ-
γαζε λοιπόν και του έδειξε πδς έπρεπε
να στέκεται επάνω εις την σέλλαν και
να διευθύνη τδ άλογόν του.

Μετ' όλιγας ώρας, οι ταξιδιωταί μας
έφθασαν εις μίαν φαζένταν (έπαυ-
λιν), εις ένα μεγάλο κτήμα, εις τδ έ-
πίστον εκκαλλιεργετο μ ανιό κ α.

Η μανιόκα είναι φυτόν, τδ όποιον εις
την Βραζιλίαν αντικαθιστδ τδ σιτάρι.
Ανθίζει τόν Ιούλιον, και κάμνει άνθη
κόκκινα' ό καρπός του έχει μέσα σπό-
ρους στακτερού χρώματος, ανοικτού. Η
ρίζα του θάμνου έμοιάζει κατά τδ σχή-
μα μ' ένα μεγάλο καρότον, αλλά τδ
χρώμα της είναι ως πατάτα, κ' έχει βά-
ρος, κατά μέσον όρον, ενός χιλιογράμ-
μου.

Πρώτα την ξεφλουδίζουν με προσο-
χήν, έπειτα την ξύνουν, — με τόν τρί-
φτην εις τὰ σπύτια, με μυλόπετραν εις
τὰ έργοστάσια, — και άπου γίνη έτσι
σκόνη, την σωρεύουν εις καλάθια και
την αφήνουν να μουσκεύη εις τδ νερόν
άρκετας ημέρας. Έπειτα την πιέζουν
μέ μηχανήν, διά να βγή ό χυμός, και

τέλος την άπλώνουν εις μεγάλας σιδη-
ράς πλάκας και την ξηραίνουν εις τόν
φούρνον.

Η εξόδευσις αύτης της ρίζας είναι
σημαντική. Την κάμνουν προπάντων
σουπαν με ζωμόν κρέατος ή με γάλα
(ταπιόκα), την κάμνουν καζιμάδια, ή
την βάζουν άπλωσ εις τδ τραπέζι, και
καθένας πέρνει όσον θέλει διά να φάγη
μαζί με τδ κρέας του ή με τδ ψάρι του.

Η μανιόκα και ή κ α ρ ν α σ έ κ α
(κρέας ξηρόν) που έρχεται κυρίως από
τδ Βουένος-Άγρες, άποτελούν την βάση
της τροφής των μαύρων.

Ο φαζεντέρος, (ό ιδιοκτήτης
της επαύλειος), προσέκαλεσε τούς τα-
ξιδιωτας να φάγουν. Ο κ. Βιλλιέρ ή-
θελε να τρώγη μαζί του, εις τδ ίδιον
τραπέζι, και ό Άνδρικός' αλλά ό πλοί-
αρχος τού είχαν υποδείξη ότι τούτο ήτον
έναντιον του κανονισμού του πλοίου, και
ότι θα είχε κακά άποτελέσματα διά την
πειθαρχίαν. Μη δυνάμενος λοιπόν να
κάμη άλλο τίποτε, ο κ. Βιλλιέρ έύστησε
την προστατευόμενον του εις τόν φα-
ζεντέρον.

Οι βραζιλιανοί αγρόται είναι πολύ
φιλόξενοι και οι ταξιδιωταί εκαλόφα-
γην. Τα έπιδόρπια προπάντων
ήσαν άφθονα και λαμπρά. Υπήρχαν
πλήθος καρποί, τούς όποιους πρώτην
φοράν έβλεπεν ό Άνδρικός και δεν ή-
ξευρεν ούτε τὰ όνόματά των. Και πολύ
εύχρηστως θά τους έδοκίμαζεν όλους,
— τδσον ώρατα χρώματα είχαν, — αν
ό ιατρός δεν του είχε συστήση να μη
παράφαγη, προπάντων καρπούς.

Ο Φλατάκ και ό Τζανής δεν άκου-
σαν την καλήν συμβουλήν του ιατρού,
και την έπαθαν. Επί δύο ημέρας υπε-
χρεώθησαν να κάμνουν μίαν γυμναστι-
κήν πολύ όχληράν... διότι μόλις έ-
καθαλίκευαν τὰ μούλάρια των, έπρεπε
να ξεκαθαλίκευον... και αυτό έπα-
νελαμβάνετο πολλας φορές την ήμεραν.

Εύτυχώς, τδ μικρόν κερβάνιον συνήν-
τησεν εις τόν δρόμον μίαν τ ρ ο ύ π α ν,
ή όποια έπέστρεφεν άκριβώς από την
φυτείαν του καφέ, την όποιαν ό Έπι-
θεωρητής επήγαγε να έπισκερθη. Ένας
γέρον μιάς, ό άρχηγός αύτης της
τ ρ ο ύ π α ς (συνουδίας από καμμία δε-
καριά μούλάρια,) υπέδειξεν εις τούς δύο
ναύτας ιατρούκ, ή χρήσις του όποιου
τούς έφερε γρήγορα εις όσειν να μένουν
ήσυχα εις την σέλλαν των...

Όταν ό κ. Βιλλιέρ ειπεν εις τόν
μιγάδα, ότι είχε σκοπόν να παρατείνη
την εκδρομήν του έως την Μπουένα-
Βισταν, δηλαδή δεκα έ γ κ ο υ α ς μα-
κράν από την καφευτεσίαν του σενιέρ
Κορβίστου, ό μιγάς έδειξεν άνησυχίαν.

— Μα τί συμβαίνει; τόν ήρώτησεν
ό Έπιθεωρητής.

Ο γέρον μιγάς έδίστασε, κ' έριψε

λαθρζιον βλέμμα τριγύρω του. Τέλος:
— Υπάρχουν πολλοί μαύροι μαρρό-
νοι εις εκείνα: τὰ μέρη, ειπεν.

— Είπε επίφοβος;
— Σνήθησ όχι. Μένουν μέσα στα
δάση και δεν βγαίνουν σχεδόν ποτέ.

— Τότε λοιπόν;
— Μα τώρα ύστερα, σενιέρ, ήλθον
κάτι καινούργιοι, που είναι πολύ κακοί...
και τέλος πάντων μου φαίνεται ότι ό
δρόμος είναι επικίνδυνος.

Έπειδή δύο μαύροι έπλησίαζαν, ό
δούλος άπεμακρύνθη βιαστικά.

Ο κ. Βιλλιέρ έσυμβουλευθη τόν ό-
δηγόν, εις τόν όποιον άνεκοίνωσε τας
άνυσηχίας, που του έπροξένησαν τὰ
λόγια του μιγάδος. Ο οδηγός άρχισε
να γελά.

— Άφήστε τον τδ γέρω-κατεργάρη!
ειπεν' έτσι τὰ έλεγε, με την έλπίδα να
πάρη κανένα μ παξιό από την Έ-
ξοχότητά σας. Είναι πολύ σπάνιον πράγ-
μα, μαύροι μαρρόνοι να κτυπήσουν ά-
σπρον, έτσι και να τον άπαντήσουν μο-
νάχο του. Πού τους άφίνει ό φόβος, τούς
κακομοίριδες, να κάμουν τέτοια πράγ-
ματα!

Με όλην των την ταχύτητα, οι τα-
ξιδιωταί δεν κατόρθωσαν να φθασουν ως
τδ βράδυ εις την κατοικίαν του σενιέρ
Κορβίστου.

Ηναγκάσθησαν να κοιμηθούν δλοι
μέσα εις μίαν μεγάλην αποθήκην, έλε-
εινδν παράπηγμα, τού όποιου ή στέγη
ήτο κατατρυπημένη.

Την νύκτα, ό Άνδρικός έβγαλε φω-
νήν τρόμου. Ησθάνθη κάτι ψυχρόν εις
τδ πόδι του κ' έξύπησεν άποτόμως' βά-
ζει τδ χέρι του, και πιάνει ένα πράγμα
γλοιώδες και παγωμένον. Ητο φείδι,
τδ όποιον είχε χωθή σιγά-σιγά, κάτω
από τδ σκέπασμα του μικρού μούτσου.

Ο Άνδρικός επετάρχη άμέσως από
τδ στρώμα του. Και οι άλλοι έτρεξαν.

Ο Τζανής έσήκωσε γενναίως τδ σκέ-
πασμα. Είδαν τότε τδ φείδι, τδ όποιον
έκοιμάτο κουλουριασμένον τόν ύπνον του
άθωον.

Ο Τζανής και ό Φλατάκ έσήκωσαν
τὰ μπαστούνια των διά να τδ σκοτώσουν,
όταν οι δύο μαύροι, οι όποιοι έταξεί-
δευαν με τούς ναύτας, τούς εκράτησαν
τά χέρια. Ο ένας άρπαξε τδ φείδι από
τόν λαιμόν, ενώ ό άλλος, ώπλισμένος
με μίαν πέτραν, τδ εκτύπησε δύνατα εις
τδ κεφάλι.

— Αϊ φόβησε' λϊ τρώμε! ειπεν ό
μαύρος γελών και δείχνων τὰ δόντια
του έως ταύτα.

— Θα φάτε τδ φείδι! άνέκραξεν ό
Άνδρικός κατάπληκτος.

— Ναί, λϊ καλό' έπειτα δίνουμε
πετσά στδ σενιέρ, προσέθεσεν ό μαύρος,
έννοων τόν κ. Βιλλιέρ.

Καθώς έμαθον άργότερα, τδ δωρόν

των δεν είχε μεγάλην αξίαν' αλλά έλο-
γάριζαν να φιλοδώρηθδν καλά από
τόν γεννητόδωρον ξένον, και πραγματι-
κώς ή έλπίς των δεν διεψεύσθη... Όσον
διά τδ φείδι, αυτό ήτον από τὰ συνειθε-
σμένα, και τδ δάγκαμά του δεν ήτο
φαρμακερόν.

— Στυφάδο θα τδ κάμτε ή σαλμί;
έπιθύρσεν ό Φλατάκ, βλέπων τούς μαύ-
ρους να τδ μαγειρεύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Σάντα-Βοπεράντοα. — Ένας φαζεντέρος.
— Η συγκομιδή του καφέ. — Μία
τρέλλα του Βερνάρδου. — Άγωνία.
— Οι Ίνδοι Πούροι. — Άφίσις εις
Μπουέναν Βισταν. — Μυστηρι-
ώδης εξαφάνισις του οδηγού.

Την επαύριον έφθασεν εις Σάντα-Έσ-
περάντζαν, την κατοικίαν του σενιέρ
Κορβίστου.

Ο άνθρωπος αυτός έθεωρείτο πάρα
πολύ πλούσιος. Έλεγαν ότι είχε τού-
λάχιστον 600 μαύρους,
— και κατ' αυτόν τόν
τρόπον εκτιμάται ή
περιουσία εις την χώ-
ρην εκείνην. Η αξία
ένδς δούλου κατά μέ-
σον όρον είναι 1200
έως 1500 φράγκα. Μό-
νον αι γυναίκες και τὰ
παιδιά τιμδνται όλι-
γότερον.

Ο κακόμοιρος ό
Άνδρικός ειχεν άλα-
λιάση, άκούων να ό-
μιλούν περί πωλήσεως
ανθρώπων, απαράλλα-
κτα ως να έπρόκειτο
διά κανένα βωδί ή διά
κανένα άλογο! Άπορούσεν ακόμη και με
την άψηφησίαν των μαύρων, οι όποιοι έ-
τραγουδούσαν κ' έγελοούσαν, ως να ήσαν
οι εύτυχέστεροι άνθρωποι τού κόσμου.

Και τώνοντι, δεν τους έλειπε τίποτε άλλο,
παρά ή έλευθερία. Τούς έτρεφαν καλά,
και όταν άρρώσταιν τούς έπεριποι-
οούντο πολύ, διότι αυτό ήτο τδ συμφέ-
ρον των κυρίων των.

Η κατοικία του σενιέρ Κορβίστου δεν
ήτο άνάλογη με την περιουσίαν του. Ναί
μέν ήτο μεγάλη κ' ετριγυρίζετο από
άπειράντους κήπους, αλλά' οι κήποι σύ-
τοι, όπως και ή οίκια, δεν διετηρούντο
εις καλήν κατάστασιν. Τέσσερα πέντε
παράδωρα μόνον είχαν γιαλιά. Τὰ άλλα
ήσαν άπλαϊ τρύπαι, χωρίς φύλλα.

Άλλα και ή επίπλωσις ήτο μετριω-
τάτη, εκτός μερικων επίπλων μεγάλης
αξίας, τὰ όποια είχαν φέρη από τδ
Ριον Ίκνέρον, ίσως διά να κτυπή πε-
ρισσότερον ή πτωχεία των άλλων.
Τριγύρω ήσαν μικροί λόφοι, φυτευμένοι
άποκλειστικώς με καφέας.

Η καφέα — τδ φυτόν του καφέ, —

είνε δενδρόλλιον, τδ όποιον φθάνει εις
ύψος δύο μέτρων. Τα λευκά του άνθη
όμοιάζουν όλίγον κατά τδ σχήμα με τούς
ιάσμους (γιασεμιά.) Τα άνθη αυτά δένουν
εις καρπών μακρουλόδν και μυτερόν,
πρώτα πράσινον, έπειτα κόκκινον, έπειτα
κόκκινόμαυρον, ό όποιος άποτελείται
από δύο λ ο ο θ ο υ ς. Κάθε λοβός περιέ-
χει ένα σπόρον, και ό σπόρος αυτός είναι
ό καφέας.

Η συγκομιδή του καφέ γίνεται, —
ανάλόγως της ποιότητος του εδάφους
και του τρόπου της καλλιέργειας, — κά-
θε δύο ή κάθε τρία χρόνια. Κ' επειδή
τδ ίδιον δένδρον έχει συγχρόνως και άν-
θη και καρπούς, ό τρύγος είναι ούτως
ειπείν διαρκής.

Ο κ. Βιλλιέρ, μολοντί εξωτερικώς
δεν έφάνετο εκτάκτως ρωμαλέος, ήτο
άνθρωπος μεγάλης δραστηριότητος και
μεγάλης άνοτηχης. Εύθδς την άλλην ή-
μέραν, έζηκώθη πρωί-πρωί, διά να ιδή
πδς γίνεται ή εργασία
εις την καφευτεσίαν.

Ο Άνδρικός, ό Βερ-
νάρδος και ό Φλατάκ
τόν συνώδευσαν.

Παρουρήθησαν εις
την αναχώρησιν των
μαύρων δούλων, τούς
όποιους ό έπιστάτης
έμέτρησεν ένα-ένα πριν
τους στείλη εις την
εργασίαν.

Η συγκομιδή του
καφέ δεν είναι ούτε δύ-
σκολη ούτε πολύ κου-
ραστική εργασία. Τον
κόπτουν όπως κόπτο-
μεν τὰ μπιζέλια, έπει-

τα τόν άπλώνουν, διά να ξηραθδ εις
τόν ήλιον, επάνω εις μεγάλα άλώνια,
τριγυρισμένα από χαμηλόδν τούτων, ό
όποιος είναι κάτω τρυπημένον εδω κ' εκεί,
διά να φεύγη τδ νερόν της βροχής.

Άπου ξηρανούν καλά οι καρποί,
τούς βάζουν μέσα εις μεγάλα γουδιά
και τούς κτυπούν έως να χωρισθδν οι
φλοιοί. Έπειτα τούς περνούν από έν
είδος κρισάρας, και άπ' εκεί τούς ά-
πλώνουν εις ένα παρμέγιστον τραπέζι,
όπου οι μαύροι τούς καθαρίζουν με με-
γάλην ταχύτητα κ' έπιτηδεύτητα. Και
καθαροί πλέον από κάθε ίγγοσ φλοιού,
οι σπόροι μισοψήνονται εις μεγάλα κα-
ζάνια ή εις μεγάλα ταψιά. Έτσι άπο-
κτοϋν τδ στυλπνόν και στακτερόν εκείνο
χρώμα, με τδ όποιον μάς έρχονται.

Με όλον τόν φλογερόν ήλιον, οι
μαύροι ειργάζοντο άρκετα εύθυμοί. Ενώ
ό κ. Βιλλιέρ παρετήρει την ζωντανήν
εικόνα που είχαν έμπρός του κ' έκρα-
τούσε μερικας σημειώσεις, ό Άνδρικός
και ό Βερνάρδος διασκεδάζαν βοηθούν-
τες τούς μαύρους και κόπτοντες καρπούς.

«Το Ναυτοπούλο»

